

ΕΝΩΠΙΟΝ
ΠΑΝΤΟΣ ΑΡΜΟΔΙΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΑΡΧΗΣ
ΕΞΩΔΙΚΟΣ
ΔΗΛΩΣΗ- ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ- ΑΠΑΝΤΗΣΗ
ΜΕΤ' ΕΠΙΦΥΛΑΞΕΩΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Της **Αριστοτέλειας Δόγκα** του **Βασιλείου** και της **Αικατερίνης**,
Εισαγγελέως Πρωτοδικών, κατοίκου Αθηνών, οδός Χρήστου Μάντικα, αρ. 10-12.

ΠΡΟΣ

1. Το ηλεκτρονικό περιοδικό «*The Art of Crime*» (www.theartofcrime.gr), του Εργαστηρίου Ποινικών και Εγκληματολογικών Ερευνών της Νομικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.
2. Την **Αντωνία – Ιόλη Τζαννετάκη**, Καθηγήτρια Ποινικών Επιστημών της Νομικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, ως έχουσα τη Διεύθυνση και Επιμέλεια του ηλεκτρονικού περιοδικού «*The Art of Crime*» (www.theartofcrime.gr)
3. Τη **Σοφία Βιδάλη**, Καθηγήτρια Εγκληματολογίας και Αντεγκληματικής Πολιτικής, Τμήματος Κοινωνικής Ανθρωπολογίας του Παντείου Πανεπιστημίου Αθηνών και συντάξασα το άρθρο με τίτλο «*Ο Εισαγγελέας στο ακροατήριο*».

*****

Με πραγματική έκκληξη και θυμηδία ανέγνωσα την, από Νοεμβρίου 2020, «μελέτη» της κ. Βιδάλη στην ιστοσελίδα <https://theartofcrime.gr>, η οποία υπό τον μανδύα της επιστημονικής αξιολόγησης (;), καταφέρεται εναντίον μου, είτε εμμέσως είτε αμέσως, με χαρακτηρισμούς, αξιολογήσεις και επιστημονικά επιφανειακούς και αναπόδεικτους ισχυρισμούς.

Και προβαίνει σε αυτό, σταχυολογώντας αποσπασματικά δημοσιεύματα στο Ίντερνετ και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, γιατί φυσικά ούτε μέσα στην αίθουσα ήταν η συντάξασα, ούτε βρήκε ολόκληρη την πρότασή μου, ούτε μπήκε καν στον

κόπο να επικοινωνήσει μαζί μου. Μάλιστα υπό τον αριθμό 10 αναφέρει ως πηγή την iefimerida.gr προς την οποία έχω αποστείλει την από 17/5/20 εξώδικη επιστολή μου που έχει γίνει ευρέως γνωστή δημοσίως και την οποία ευχερώς θα μπορούσε να την αναγνώσει με μία μικρή αναζήτηση, στην οποία αναφέρω μεταξύ άλλων, επί λέξει τα εξής :

«...Και - το χειρότερο όλων - ότι με τη δήθεν στάση μου αυτή συσκοτίσα τα γεγονότα και την αλήθεια, σε ένα δε απαράμιλλο κρεσέντο μίσους αναφέρετε ότι έπαιζα σε ριάλιτι, ότι βρήκα την ευκαιρία να πλασαριστώ με τον πόνο αυτών των ανθρώπων λιγωμένη για δημοσιότητα, για να πάρω τα πέντε λεπτά που μου αναλογούν !!! σε δημοσιότητα!!!, ωσάν να μην ευρισκόμουν επάνω στην έδρα αυτήν επί μήνες, την οποία ετίμησα στην εν λόγω υπόθεση. Υποβάλλοντας συνεχώς ερωτήσεις κατά τη διάρκεια της αποδεικτικής διαδικασίας, την οποία προφανέστατα δεν παρακολούθησατε και η οποία σας γνωρίζω ότι εκηρύχθη το πέρας της Δικονομικά!!! Μετά τη λήξη των απολογιών των κατηγορουμένων, κάτι που προφανέστατα παντελώς αγνοείτε!!! Όπως υποθέτω αγνοείτε τους σχετικούς δικονομικούς κανόνες που όμως εγγράφονται στα πρακτικά της δίκης όπου και ανακοινώνεται το πέρας της αποδεικτικής διαδικασίας, όπερ και εγένετο από την προεδρεύουσα της διαδικασίας, η δε αγόρευση του όποιου εισαγγελέως έδρας έπεται αυτής και εφόσον ο τελευταίος έχει πλήρως πεισθεί για την ενοχή του όποιου κατηγορούμενου για να πείσει!!! δικαστές και ενόρκους, που πλειοψηφούν μάλιστα, αφού στο αμέσως επόμενο στάδιο θα ακολουθήσουν οι αγορεύσεις και των συνηγόρων πολιτικής αγωγής (αν υπάρχει) και υπεράσπισης (εν προκειμένω τεσσάρων), οι οποίοι επίσης κινούμενοι δικονομικά θα προσπαθήσουν να πείσουν τους δικαστές και ενόρκους περί του αντιθέτου...».

Όλο το άρθρο βρίθει κεκαλυμμένων επικρίσεων, ανεπίτρεπτων παρεμβάσεων στο εισαγγελικό μου έργο και, το λιγότερο, άκομψων και αχρείαστων υποδείξεων, που εγείρουν πολλά ερωτηματικά. Πριν εισέλθω στα συγκεκριμένα σημεία, θα προβώ στη γενική παρατήρηση ότι όλη η «μελέτη», ακόμη και τα εισαγωγικά και τα τελικά συμπεράσματα, αφορούν στη δική μου πρόταση, και μόνον υπό τον μανδύα του άλλοθι γίνεται τυπική αναφορά στην πρόταση της συναδέλφου εισαγγελέως στη δίκη της Χρυσής Αυγής.

Και συγκεκριμένα:

1. Αναφέρει ότι η «μελέτη» της έγινε με βάση τα δημοσιοποιημένα αποσπάσματα της αγόρευσής μου, από τα οποία προκύπτει μια *παραμόρφωση* (τα ιταλικά δικά της) της αρχής της ηθικής απόδειξης, σύμφωνα με την οποία «ο εισαγγελέας δεσμεύεται μόνο από το νόμο και τη συνείδησή του». Επομένως, η παραμόρφωση αφορά είτε στο νόμο είτε στη συνείδησή μου. Επειδή δεν αναφέρεται, όμως, σε τι παραβίασα το νόμο και εφόσον η ίδια δεν καταγγέλλει τιαυτή παραβίαση, ως ηδύνατο ως πολίτης και πανεπιστημιακός, ας μείνουμε στη συνείδηση του εισαγγελέα, την οποία ούτε μπορεί να μελετήσει ούτε να κατανοήσει πώς αυτή διαμορφώθηκε αλλά η οποία απολαμβάνει, ευτυχώς, πλήρους ανεξαρτησίας συνταγματικά. Αλλιώς, θα έπρεπε να την αναλύουμε (τη συνείδηση) και να λογοδοτούμε για τον σχηματισμό της. Εγώ, πάντως, την έχω ήσυχη, επειδή λογοδοτεί μόνο σε αυτούς στο όνομα των οποίων λειτουργεί και εκφέρεται λεκτικοποιημένα.

2. Εν συνεχεία, αναφέρει: «*εντοπίζονται ταυτίσεις εισαγγελικών λειτουργών με διαδίκους*». Από την αξιολόγηση του σχετικού ισχυρισμού (όσο μπορεί να γίνει κατανοητός εφόσον δεν μιλάμε για αστική δίκη), προκύπτει ότι δεν έχει γίνει, ίσως, κατανοητό ότι πρόκειται για την πρόταση/αγόρευσή μου, ως εισαγγελέως της έδρας, η οποία έλαβε χώρα μετά το δικονομικό πέρας της αποδεικτικής διαδικασίας από την προεδρεύουσα και είχα, συνεπώς, διαμορφώσει πλήρη δικανική πεποιθήση αναφορικά με την ενοχή των κατηγορουμένων. Η λέξη «*διάδικος*» σε αυτό μάλιστα το στάδιο απο-ανθρωποποιεί το ανυπεράσπιστο, νεκρό πλέον, θύμα, το εξισώνει με κατηγορουμένους για κακουργηματικές πράξεις ομαδικού βιασμού και ανθρωποκτονίας και εντέλει υποβαθμίζει το δικαστήριο σε νομικό αλγόριθμο.

3. Υιοθετεί, για μία ακόμη φορά αβασάνιστα, την άποψη ότι καταφέρθηκα συλλήβδην ενάντια στο δικηγορικό λειτούργημα και στους δικηγόρους. Πέραν της παντελούς αναλήθειας και της ακατανόητης αναπαραγωγής τού εν λόγω ισχυρισμού, τον οποίο επίσης δεν φρόντισε να διασταυρώσει βασιζόμενη, προφανώς, αλλά όλως εσφαλμένως στη μη διάψευσή του, την οποία όμως εγώ δημοσίως και εις επήκοον όλων έκανα επ' ακροατηρίω αλλά και πάλι διέλαθε (;) της προσοχής της καίτοι παρήλθαν τόσοι μήνες, τι αναμένει η κ. Βιδάλη; Να βγαίνει η εισαγγελέως της έδρας και να δίνει εξηγήσεις στις εφημερίδες και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης; Δεν θα επεκταθώ στον αστείο αυτόν ισχυρισμό, γιατί είναι εντελώς αποπροσανατολιστικός, υποκριτικός και επικίνδυνος. Όχι μόνο σε σχέση με την ιδιαίτερη χρονική συγκυρία

που καλλιεργείται, αλλά και σε σχέση με την ίδια την ουσία της υπόθεσης, που θα μπορούσε να γίνει αφορμή για μια ουσιαστική επιστημονική συζήτηση αναφορικά με τα αίτια του εγκλήματος, της βίας κατά των γυναικών αλλά και για το ρόλο των δικαστών και δικηγόρων στην ποινική δίκη.

Η καθηγήτρια Εγκληματολογίας, κ. Βιδάλη, δεν διανοείται καν την κοινωνική αλλά και νομική αναγκαιότητα να ανοίξει η συζήτηση για τα όρια της υπεράσπισης σε τέτοιες ειδικά υποθέσεις; Ας συμφωνήσουμε, οι νομικοί τουλάχιστον, ότι μπορείς να υπερασπίσεις τον εντολέα σου και να παρουσιάσεις την υπερασπιστική σου γραμμή επαρκέστατα, χωρίς εξωθεσμικές παρεμβάσεις, χωρίς πλήρη διαστρέβλωση του εν γένει αποδεικτικού υλικού, χωρίς να υποτιμάς τη νοημοσύνη δικαστών και ενόρκων και χωρίς να τηρείς μια ακραία στάση έλλειψης σεβασμού στη μνήμη ενός νεαρότατου κοριτσιού που βιάστηκε, βασανίστηκε και εν τέλει δολοφονήθηκε με ιδιαίτερα ειδεχθή και βάνουσο τρόπο.

Οι ερωτήσεις και οι προσωπικές αναφορές στο θύμα, το πόσες φορές (δήθεν) συναίνεσε στην ομαδική ερωτική συνεύρεση, το γεγονός ότι έφερε ακόμη τον στηθόδεσμό του και ως εκ τούτου δεν είχε υποστεί ομαδικό βιασμό καίτοι ανασύρθηκε κατακρεουργημένο, το πόσους συντρόφους είχε στο παρελθόν, η απουσία μόνιμης συντροφικής σχέσης την επίμαχη περίοδο καθώς και η ψυχιατρικοποίηση της προσωπικότητάς του, δεν παραβιάζουν τις αρχές μας, τον ΚΠΔ, αλλά και τον ίδιο το νόμο περί βιασμού, που εντέλει μεταρρυθμίστηκε και βασίστηκε στην απόλυτη συναίνεση;

Η γραμμή υπεράσπισης δεν είναι το Άγιο Δισκοπότηρο, ένας θεσμός που επιτρέπονται τα πάντα, δεν είναι υπεράνω ηθικής, υπεράνω δεοντολογίας, υπεράνω κοινωνίας. Είναι επαγγελματική επιλογή που κρίνεται, και ορθώς κρίνεται, το δε δικαστήριο οφείλει και πρέπει να την αποτρέπει εάν, τελικώς, καταλήγει να γίνεται ένας λόγος μίσους και διακρίσεων γιατί τότε δεν έχει θέση στο ναό της δικαιοσύνης.

Το έργο του συνηγόρου υπεράσπισης οριοθετείται από τις υποχρεώσεις αλήθειας, συνηγορίας και εχεμύθειας. Σε μια δημοκρατική κοινωνία ο Δικηγόρος έχει να επιτελέσει το ύψιστο λειτούργημα. Λειτούργημα που συνδέεται με την ανακάλυψη της αλήθειας και την εφαρμογή των κανόνων δικαίου και μέσω αυτού του καθήκοντος ο συνηγόρος αναδεικνύεται σε παράγοντα και συλλειτουργό της δικαιοσύνης. Και για τον λόγο αυτόν δεν διανοήθηκα ποτέ να αμφισβητήσω τον σημαίνοντα ρόλο των δικηγόρων στον χώρο της Δικαιοσύνης. Γιατί είμαστε μαζί

αναγκαίοι συμμετοχοί και αναγκαίοι ομόδοκοί στην ικανοποίηση του αιτήματος ορθής απονομής της δικαιοσύνης και στην αξίωση για δίκαιη δίκη.

Και, φυσικά, ούτε μία λέξη για την «εισβολή» δύο συμβούλων του ΔΣΑ σε εν εξελίξει (!) ποινική δίκη, στην οποία δεν ήταν «διάδικοι» και στην οποία δεν συμμετείχαν θεσμικώς, προκειμένου να ζητήσουν την «επαναφορά στην τάξη» της εισαγγελέως της έδρας, ούτε μία λέξη γι' αυτό το θεσμικό αυτό απόπημα, ίσης βαρύτητας με τη σύγχρονη παρέμβαση του πολιτικού.

Το ζητούμενο είναι η αποτροπή του εγκλήματος, που προϋποθέτει μια βαθιά και επιστημονική συζήτηση για τα αίτιά του. Εν προκειμένω αναμοχλεύονται αντιλήψεις για τη βιολογική προέλευση του εγκλήματος ή για τη ψυχιατρικοποίηση του δράστη (θέση που προφανώς υιοθετεί η κ. Βιδάλη), μακριά από τις πραγματικές κοινωνικές αιτίες. Και, ΝΑΙ, γι αυτά θα μπορούσε βεβαίως να γίνει ευρεία επιστημονική συζήτηση αλλά αντ' αυτής επιλέγει αποσπάσματα που ανηπαρήχθησαν στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, νομιμοποιώντας τη γνωστή οχλοκρατική «διακριτικότητα» τους.

4. «Ιδιαίτερα φορτισμένη συναισθηματικά η τοποθέτηση της εισαγγελέως που απευθύνεται στους γονείς του θύματος, με διατυπώσεις όπως η ακόλουθη, εγείρει πολλά ερωτηματικά για τη συμβολή της στην τεκμηρίωση της κατηγορίας, ενώ είναι τουλάχιστον άστοχη και άσκοπα γλαφυρή η αντίληψη, ότι η επικράτηση της Δικαιοσύνης συνεπάγεται κάποια καταστροφή και όχι την κοινωνική ειρήνευση...Κατά συνέπεια ανάπτυξη μιας επίφασης απονομής δικαιοσύνης, χωρίς δικαιοκρατικά κριτήρια, απλουστευτική θεώρηση της υπόθεσης, που της αφαιρεί τη συνθετότητα ή και την πολυπλοκότητά της, απλούστευση νομικών ζητημάτων και ερμηνευτικών μεθόδων και διεκδίκηση της πρόταξης της «πραγματικής έννοιας του νόμου», ενώ η εύλογη διαφωνία, αντιπαράθεση ή κριτική αντιμετωπίζεται ως θεμελιωδώς παράνομη[25]...Ο δικαστικός λαϊκισμός έχει πολλά κοινά με τον κοινό πολιτικό λαϊκισμό και που παρά τις αντιδικαιοκρατικές αντιλήψεις έχει γίνει αποδεκτός στη γενική νομική θεωρία. Ταυτόχρονα όμως, αντανακλά κατ' αποτέλεσμα μια ελλιπή κατανόηση και αφομοίωση του ρόλου που κατ' ουσίαν καλείται να επιτελέσει ο δικαστής ή ο εισαγγελέας στην Ποινική δίκη...»

Με επιφύλαξη των νομίμων δικαιωμάτων μου για τις απαράδεκτες, προσωπικές, απαξιοτικές, εξόχως συκοφαντικές και εμπαθείς δηλώσεις της

συντάξασας το εν λόγω λιβελογράφημα δίκην «επιστημονικής μελέτης», που αβασάνιστα φιλοξενήσατε στις σελίδες του περιοδικού σας, λεκτέα τα κάτωθι :

Η αξιολόγηση του έργου μου ως εισαγγελέως επί σχεδόν είκοσι έτη κρίνεται κατά Σύνταγμα από άλλους φορείς και, ευτυχώς, όχι από την κ. Βιδάλη, η οποία ας αξιολογήσει και βαθμολογήσει τους φοιτητές της και ας μην ασχολείται, ορμώμενη, για αγνώστους σε εμένα λόγους, από την προφανή προσωπική της εμπάθεια.

Εμφανής η ελλιπής κατανόηση και αφομοίωση της δικαστηριακής πρακτικής των ποινικών δικαστηρίων από την συντάξασα, η οποία ως πανεπιστημιακή διδασκάλισσα, πλην όμως μη νομικός, αδυνατεί να κατανοήσει τις νομικές και κοινωνικές προεκτάσεις της βίας κατά των γυναικών που έχει πάρει διαστάσεις μάστιγας.

Φυσικά, μόνο στη συγκεκριμένη περίπτωση έχει τις αμφιβολίες της η κ. Βιδάλη (αφού την πρόταση της συνάδελφου στη δίκη της Χρυσής Αυγής την χρησιμοποιεί καταφανώς προσχηματικά ως άλλοθι) καθώς σε καμία άλλη περίπτωση από τις μεγάλες δίκες αυτής της χώρας δεν είχε πρόβλημα με τις εισαγγελικές προτάσεις. Γιατί άραγε;

Επιπλέον, γίνεται ακόμα λόγος για την επιταγή απόλυτης νηφαλιότητας, λογικής, ψυχρότητας και αμεροληψίας του εισαγγελέα ακόμα και στο σημείο που κάνει την πρότασή του, όπου τυγχάνει πια πλήρως πεπεισμένος για την ενοχή ή μη του κατηγορουμένου αφού σε αντίθετη συνθήκη, σύμφωνα πάντα με τη συντάξασα το άρθρο, κρίνεται ανεπαρκής. Με τον τρόπο αυτό, όμως, καλλιεργείται ένας μεταφυσικός τεμαχισμός της ανθρώπινης συνείδησης σε λογική και συναίσθημα, ταυτίζοντας τη λογική με την ψυχρότητα και την αμεροληψία, ενώ το συναίσθημα με τη συγκίνηση και τη μεροληψία. Ο δικαστής δεν πρέπει τάχα να «βγάζει την ανθρώπινή του πλευρά»!

Συνεπώς, η επιταγή για περιαγωγή του δικαστή στην κατάσταση «νεκρικής ουδετερότητας», δηλαδή στην κατάσταση ενός νεκρού ταριχευμένου σώματος χωρίς συνείδηση, είναι μεταφυσική, ανορθολογική και αντιδραστική. Διότι θέλει η συνείδηση του δικαστή να είναι απονεκρωμένη, ασύνδετη με τον εξωτερικό κόσμο, και, πράγμα αδύνατον, να μην υφίσταται την επίδραση και την αντανάκλαση των πραγματικών και αντικειμενικών περιστατικών, τα οποία ο δικαστής διαπιστώνει κατά την έρευνά του.

Αν και δεν υποχρεούμαι να λογοδοτήσω στην κ. Βιδάλη για την τετράωρη πρότασή μου, η οποία έλαβε χώρα κατόπιν εξαντλητικής και επίπονης νομικής

προετοιμασίας και η οποία έγινε αποδεκτή στην ολότητά της από τους δικαστές και ενόρκους του Μ.Ο.Δ Αθηνών, αφού δεν είχε καν τη δεοντολογική παρόρμηση να μου τη ζητήσει, εν τούτοις θα ήθελα να προβώ σε ορισμένες επισημάνσεις που αγνοεί, όταν αφελώς κρίνει από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης για τους γονείς του θύματος και των δραστών και οδηγείται σε συμπεράσματα που απάδουν της νοημοσύνης και του επιστημονικού επιπέδου ενός πανεπιστημιακού δασκάλου.

Είναι, λοιπόν, χαρακτηριστικό το συμπέρασμα, που κατέληξε από τα δήθεν λόγια μου (ή ίσως αυτά που φαντάστηκε), ότι : *«Η έλλειψη ψυχραιμίας, η απαξία για το εκπαιδευτικό επίπεδο των κατηγορουμένων και η εύλογη συνειρμική υπόθεση, ότι κάθε άνθρωπος, που δεν έχει «ανοίξει βιβλίο» είναι εν δυνάμει εγκληματίας, ιδίως βιαστής, δημιουργούν πολλά ερωτηματικά για το επαγγελματικό προφίλ του εισαγγελέα...»*. Αυτό είναι το συμπέρασμα που προκύπτει από την πολύωρη και εξαντλητική ανάδειξη της αποδεικτικής επάρκειας του κατηγορητήριου; Όχι το γεγονός ότι υπήρξαν παραθεσμικές παρεμβάσεις με στόχο την ελάφρυνση της δυσμενούς θέσης των κατηγορουμένων σε ένα τόσο βαρύ έγκλημα;

Η βία κατά των γυναικών δεν εκδηλώνεται σε ουδέτερο έδαφος αλλά μέσα σε ένα κοινωνικό - οικονομικό σύστημα που τους επιφυλάσσει μια διπλή βαριά εκμετάλλευση. Κι εδώ αναδεικνύεται η ουσία της υπόθεσης αφού δεν είχαμε μόνο να αντιμετωπίσουμε άλλη μια γυναικοκτονία όπου για άλλη μια φορά επιχειρήθηκε από την πλευρά των δραστών η αποδόμηση της γυναικειάς ταυτότητας.

Δεν έχουν πέσει ποτέ στην αντίληψη της κ. Βιδάλη περιπτώσεις, όπου η αναποτελεσματική έρευνα ή η πλημμελής αξιολόγηση του αποδεικτικού υλικού από εξαίρεση γίνονται ο κανόνας ή και άλλες όπου επιχειρείται να συσκοτισθούν οι πραγματικές συνθήκες ενός εγκλήματος ώστε να χρήζουν και αυτές αντίστοιχα επιστημονικής αξιολόγησης και «μελέτης»; Τι κατά τη γνώμη της πρέπει να κάνει ο εισαγγελέας που σέβεται το λειτούργημά του και το υπηρετεί στο όνομα του ελληνικού λαού; Δεν ξέρω κατά πόσο διαφεύγει της αντίληψης ότι διάφοροι «μηχανισμοί» ενίοτε επιχειρούν να επιβάλουν τη σιωπή, εγώ, όμως, έχω υποχρέωση από το Σύνταγμα, τους νόμους και τη συνείδησή μου να προασπίζομαι ως θεματοφύλακας των νόμων την αλήθεια κι ας με θεωρεί *«ποινική λαϊκίστρια»*.

5. Αναφέρεται επί πλέον στην, κατά την κρίση μου, αντιεπιστημονική και εμπαθή αυτή *«μελέτη»*: *«...Ούτε έχουν θέση μομφές κατά τρίτων που δεν είναι μέρος της δίκης και δεν κατηγορούνται ή να αποκαλείται ο ένας κατηγορούμενος «τέρας», σε*

μια υπόθεση κατά την οποία οι δράστες, είχαν ήδη ομολογήσει... Ο πατέρας του Ροδίτη έκανε το τέρας που είναι σήμερα ο γιος του. Ο πατέρας του, που γυμνάζεται γιατί θέλει να δείχνει ωραίος σε αυτή την ηλικία, έχει αφήσει έναν εν δυνάμει εγκληματία να κυκλοφορεί ελεύθερος...»[12]...Τα παραπάνω αποσπάσματα θέτουν ειδικότερα ζητήματα καλής αφομοίωσης των διατάξεων του άρθρου 332 ΚΠΔ, ζητήματα προκαταλήψεων, λογικές απορίες, καθώς δεν είναι πρόδηλο που συνεισφέρουν στην τεκμηρίωση αποδείξεων και τέλος, αναπαράγουν προσβλητικές και σκοταδιστικές απόψεις, στα όρια του κοινωνικού ρατσισμού, οι οποίες συσχετίζουν την ηλικία, την περιποίηση του εαυτού με την ανοχή προς το δράστη και το έγκλημά του. Ενώ όμως, αναπτύσσονται προτάσεις σε ένα φορτισμένο συγκινησιακά κλίμα ακροατηρίου, ταυτόχρονα αγνοείται μια σειρά γνωστών εγκληματολογικών και ψυχολογικών επιστημονικών πορισμάτων, δηλαδή, ότι τα σεξουαλικά εγκλήματα έχουν κατά κανόνα ένα υπόβαθρο προηγούμενης θυματοποίησης του δράστη, συχνά μέσα στην οικογένεια, διαπράττονται μέσα σε συγκεκριμένες ψυχικές εντάσεις και έχουν πράγματι ένα περιβάλλον φόβου/ανοχής και τέλος, ότι καμία σχέση δεν έχει το επίπεδο εκπαίδευσης των δραστών[13]...»

Και στο σημείο αυτό καταδεικνύεται η παντελής άγνοια της δικογραφίας, η οποία καίτοι είναι η μόνη δικαιολογημένη, είναι ωστόσο παντελώς αδικαιολόγητη η εξαγωγή συμπερασμάτων βάσει της άγνοιας αυτής, των διατάξεων του ΚΠΔ αλλά και των επιστημονικών ερευνών που επικαλείται, οι οποίες είναι πλήρως ξεπερασμένες, αντιδραστικές, συντηρητικές και, κυρίως, στιγματιστικές για τους ψυχικώς πάσχοντες.

Λεκτέα τα κάτωθι :

α) Το να γράφεις σε νομικό περιοδικό και να μην έχεις κατανοήσει και αφομοιώσει τις διατάξεις των κωδίκων, την αρχή της ηθικής απόδειξης και τη λειτουργία της ποινικής δίκης είναι υποτιμητικό για ένα νομικό περιοδικό καθώς και για την έχουσα τη Διεύθυνση και Επιμέλεια αυτού κι υποτιμά το πλήθος των νομικών που το ακολουθούν.

Και είναι πολύ λυπηρό, τουλάχιστον άκομφο και αντιδεοντολογικό, να με ενημερώνει εκ των υστέρων η έχουσα την επιμέλεια του περιοδικού κ. Τζαννετάκη, η οποία τυγχάνει και διδάσκουσα στο Α' εξάμηνο του μαθήματος «Θεωρία Ποινής» του ΠΜΣ/ Κατεύθυνση Ποινικών Επιστημών - Εγκληματολογίας και

Αντεγκληματικής Πολιτικής του ΕΚΠΑ, στο οποίο ήδη φοιτούσα ως μεταπτυχιακή φοιτήτρια από τον Οκτώβριο 2020, ότι δήθεν δεν μπορεί να «λογοκρίνει» την κ. Βιδάλη στην απρόκλητη μείωση της προσωπικότητάς μου και της επαγγελματικής μου επάρκειας! Αν αυτός είναι ο τρόπος συμπεριφοράς στους συμμετέχοντες στα μεταπτυχιακά προγράμματα, εισαγγελείς και δικαστές, δηλ. να επιτρέπονται απαξιωτικά λιβελογραφήματα με προσβολή της προσωπικότητάς τους, χωρίς να αναζητείται η δική τους επιστημονική άποψη, ΑΝΑΡΩΤΙΕΜΑΙ πού χρησιμεύει εντέλει η εμβάθυνση της νομικής γνώσης όταν καταπατούνται με αυτόν τον τρόπο τα δικαιώματα των σπουδαστών. Ίσως θα πρέπει να ενημερωθούν οι δικαστικοί λειτουργοί, μελλοντικοί υποψήφιοι - φοιτητές των ΠΜΣ του ΕΚΠΑ, ότι οι αποφάσεις και οι προτάσεις τους αντί να αποτελούν έναυσμα ή πεδίο για επιστημονική συζήτηση, ανταλλαγή απόψεων και επικοδομοιτηκό διάλογο μεταξύ διδασκόντων και φοιτητών, θα κρίνονται όχι με τρόπο επιστημονικό αλλά με τρόπο απαξιωτικό και αποκαλυπτικό των πιο συντηρητικών αντανεκλαστικών.

Δεν θα υπεισέλθω, βεβαίως, στις λεπτομέρειες της εν λόγω δίκης και της δικογραφίας, τις οποίες άλλωστε δε λαμβάνει καν υπόψη της η συντάξασα, αλλά θα επισημάνω τουλάχιστον τις βασικές εξής αναλήθειες - διαστρεβλώσεις: Οι κατηγορούμενοι της άγριας αυτής δολοφονίας ΟΥΔΕΠΟΤΕ ομολόγησαν !!! Αντιθέτως, τα επέρριπταν ο ένας στον άλλον και συνεχώς στο ανυπεράσπιστο θύμα.

β) Και φυσικά δεν ήταν μέσα στο δικαστήριο ή άλλως έκλεισε τα ώτα της στις συνεχείς κατηγορίες για το θύμα, γεμάτες προσβολές στη μνήμη του. Η δικαιοσύνη δεν πρέπει, επιτέλους, να προστατεύει και αυτό, νεκρό εν προκειμένω, χωρίς περιστροφές και να ασκεί δημόσια κριτική σε όσους εξακολουθούν να το «βιάζουν» σπλώνοντας ασύστολα τη μνήμη του; Δεν υπάρχουν Διεθνείς Συνθήκες υπερνομοθετικής ισχύος για τις διαδικασίες αυτές κι αν δεν τις σεβαστεί το δικαστήριο, θα ενεργήσει αντισυνταγματικά; Θα έπρεπε, κατά τη γνώμη της καθηγήτριας Εγκληματολογίας, το δικαστήριο να επιτρέψει τον διασυρμό του νεκρού θύματος, υιοθετώντας το επιχείρημα : *«Ήταν κάποια που πήγαινε γυρεύοντας και πήρε αυτό που της άξιζε»;*

Η συντάξασα υποκρίνεται ότι δεν γνωρίζει ότι στις δίκες, ειδικά των βιασμών, λαμβάνει χώρα μια συκοφάντηση του θύματος σε τέτοιο μέγεθος, που δεν μπορεί να γίνεται πλέον ανεκτό ούτε από τη δικαιοσύνη ούτε από την κοινωνία. Στην προκειμένη περίπτωση η στοχοποίηση του δολοφονηθέντος θύματος έφθασε σε

τέτοια επίπεδα, που άγγιξαν και ξεπέρασαν την ποινική απαξία της. Δεν το φαντάζεται αυτό η καθηγήτρια της Εγκληματολογίας όταν αυτή είναι η αντανάκλαση του κυρίαρχου λόγου και εκτός δικαστικών αιθουσών; Ότι είναι ένας κοινώς «παραδεκτός» κώδικας;

Το θύμα συκοφαντήθηκε, υποτιμήθηκε, σπιλώθηκε η μνήμη του με ακραίο λεκτικά τρόπο, σε όλη τη διάρκεια της προδικασίας και της κύριας διαδικασίας. Ήταν μία συνειδητή προσπάθεια των κατηγορουμένων να παρουσιάσουν το θύμα ότι ενεργούσε με τέτοιο τρόπο που επεδίωκε όχι μόνο τον βιασμό του αλλά και περίπου τη δολοφονία του. Τα επίθετα, οι ύβρεις, η παντελής απαξίωση του θύματος ως γυναίκας έφθασε σε τέτοιο σημείο με ισχυρισμούς που ξεπερνάνε κατά πολύ την αντιστροφή του βάρους απόδειξης και τα ανώτατα όρια που μπορεί να ανεχτεί η δικανική μας τάξη.

Σε όλα αυτά φρονεί η κ. Βιδάλη ότι τόσο η Εισαγγελέας της έδρας όσο και το Δικαστήριο θα έπρεπε να μείνουν απαθείς; Σεβόμαστε τους κατηγορουμένους και γι' αυτό το λόγο δεν πρέπει και δεν παραβιάζεται κανένα υπερασπιστικό τους δικαίωμα αλλά σε ένα πράγμα θα πρέπει να είμαστε ενωμένοι και αδιάλλακτοι, οι δικαστές, οι εισαγγελείς, οι συνήγοροι υπεράσπισης και οι συνήγοροι πολιτικής αγωγής: οι ψευδείς χαρακτηρισμοί που έχουν μοναδικό στόχο να υποτιμήσουν το θύμα δεν πρέπει να ξανακουστούν στις δικαστικές αίθουσες.

Όχι, φυσικά, δεν έμεινα απαθής ούτε εγώ ούτε το δικαστήριο, γιατί και οι εισαγγελείς πρέπει να συμβάλλουν, όπως και κυρίως οι πανεπιστημιακοί δάσκαλοι, στον εκπολιτισμό της κοινωνίας μας και απενοχοποίηση των θυμάτων βιασμού που είναι πάρα πολλά, δυστυχώς, και στον δυτικό κόσμο.

Ακριβώς αυτό προσπάθησα να κάνω κι εγώ, ως εισαγγελέας, να ερευνήσω εξονυχιστικά όλα τα στοιχεία, να μείνω σε αυτά, να τα αναλύσω όλα μέχρι τον μη αναγώγιμο πυρήνα τους και να αναδείξω πλήρως την ακριβή λειτουργία, συστηματικότητα και συστημικότητα του εγκλήματος, τον κοινωνικό, έμφυλο, αλλά και ταξικό ρόλο των δρώντων σε όλο αυτό, και των θυτών και του θύματος. Παράλληλα, όμως, προσπάθησα να αναδείξω και την καθημερινή αναγωγή της γυναίκας σε αντικείμενο και υποκείμενο αντικειμενικοποιήσεων.

Όσον αφορά στον χαρακτηρισμό «*αφίλητη παρθένα*», τον οποίο και πάλι παρερμηνεύει σκοπίμως ή από άγνοια (εφόσον πηγή πληροφόρησής της επέλεξε να είναι το διαδίκτυο) η κ. Βιδάλη, νομίζω ότι γίνεται φανερό από τα πιο πάνω η ατυχής στρέβλωση στην οποία επιδίδεται. Το «*αφίλητη παρθένα*» που χρησιμοποίησα,

περιγράφοντας την Ελένη το άντλησα από την κατάθεση της καταρρακωμένης μητέρας της στο δικαστήριο, η οποία αναφέρθηκε στο παιδί της πριν ακόμη εκείνο αναχωρήσει από το Διδυμότειχο για να σπουδάσει στο Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Ρόδου περιγράφοντάς την στο δικαστήριο, χωρίς φυσικά να προβαίνω σε διακρίσεις και κατηγοριοποιήσεις. Το να απομονώνεις όμως μία λέξη και να διαστρεβλώνεις το νόημα της για να στηρίξεις ένα ολόκληρο οικοδόμημα επάνω της είναι πρακτική κίτρινου τύπου και αναμένουμε από μία πανεπιστημιακή διδασκάλισσα να μην πέφτει σε αυτήν την παγίδα. Άλλωστε, θα έπρεπε να γνωρίζει ότι σε άλλο σημείο της αγόρευσής μου, για το οποίο όμως δεν μπήκε καν στον κόπο να ασχοληθεί, ανέφερα : *«Και να είχε κάνει σεξ η Ελένη με έναν από τους δύο κατηγορούμενους το προηγούμενο βράδυ δε σήμαινε βεβαίως κάτι. Και στη σταθερή ερωτική σχέση και στο γάμο η συναίνεση είναι απαραίτητη κάθε φορά»*. Θα ήμουν τουλάχιστον επικίνδυνη εισαγγελική λειτουργός αν θεωρούσα ότι θύμα βιασμού δύναται να είναι μόνο μία *«αφίλητη παρθένα»*. Και εις επήκοον όλων βεβαίως υπερτόνισα μετά ταύτα : *«Και εκδιδόμενο επί χρήμασι να ήταν το θύμα και να είχε προκαταβολικά λάβει την αμοιβή του για παροχή ερωτικών υπηρεσιών είχε σαφώς το δικαίωμα να ακολουθήσει τους ενδιαφερόμενους αλλά στη συνέχεια να μεταβάλει άποψη και να αποχωρήσει (εννοείται) σώο και ασφαλές»*. Συνεπώς, δε θα μπορούσα αλλά ούτε και είπα κάτι διαφορετικό διότι αυτή είναι η άποψή μου όχι μόνο, φυσικά, για τη συγκεκριμένη υπόθεση αλλά είναι και η κοινωνική μου τοποθέτηση και ως γυναίκας και ως εισαγγελέως. Άλλωστε μετα-πουριτανικός, αντιδραστικός και συντηρητικός λόγος χαρακτηρίζει όλη τη «μελέτη» της κ. Βιδάλη ας μην την ανταγωνιστώ, λοιπόν, εκεί που διαπρέπει.

γ) Ως προς τις μομφές κατά τρίτων, θα υπενθυμίσω στη μάλλον άσχετη περί τα νομικά κ. Βιδάλη ότι «οι μομφές» που περιλαμβάνονταν στην πρότασή μου, ήταν η πλήρης πεποίθησή μου για τον πατέρα αυτόν και, συνακόλουθα, η εισήγησή μου μετά την ανακοίνωση της απόφασης του δικαστηρίου επί των ποινών, ώστε να διαβιβαστούν στην Εισαγγελία αντίγραφα της απόφασης του Μ.Ο.Δ προκειμένου να διερευνηθούν τυχόν ποινικές ευθύνες αυτού, της γιαγιάς του 23χρονου Ροδίτη, αλλά και της αδελφής του ετέρου καταδικασθέντος για τις υπ' αυτών τελεσθείσες αξιόποινες πράξεις της ψευδορκίας στο ακροατήριο καθώς και του ιδιώτη Ψυχιάτρου του πρώτου εξ αυτών για το αδίκημα της ψευδούς βεβαίωσης. Πράγματι το Μ.Ο.Δ Αθηνών αποφάσισε να διαβιβάσει πρακτικά και αντίγραφα της ετυμηγορίας του,

προκειμένου να διερευνηθεί τυχόν διάπραξη του αδικήματος της ψευδούς βεβαίωσης από τον ιδιώτη Ψυχίατρο του Ροδίτη κατηγορουμένου, ο οποίος φέρεται να άλλαξε την διάγνωση-συνταγογράφηση των φαρμάκων του αλλά βεβαίως, και της ηθικής αυτουργίας σε αυτήν από πρόσωπα του στενού οικογενειακού περιβάλλοντος του καταδικασθέντος στην επίμαχη συνταγογράφηση.

Τώρα, για το πώς θα δομήσω λεκτικά την τετράωρη πρότασή μου, ευτυχώς, δεν θα πάρω την έγκριση της κ. Βιδάλη, ούτε τη χρειάζεται κανένας δικαστής και εισαγγελέας, αφού αγνοεί παντελώς τη δικαστηριακή λειτουργία και τις νομικές διατάξεις. Θα επαναλάβω ότι θα ήταν καλύτερο να περιοριστεί στα διδακτικά της καθήκοντα, με την ειλικρινή ελπίδα και ανησυχία να μην αναπαράγει στους φοιτητές της παρόμοιες αντιδραστικές θεωρίες, κυρίως όμως, να αποφεύγει τη διαστρέβλωση της ουσιαστικής αλήθειας.

δ) Στο πλαίσιο των αντιδραστικών αυτών θεωριών αναπτύσσεται στην τελευταία της παράγραφο που αναφέρεται τυπικά σε εμένα (γιατί όλη η «μελέτη» αφορά αποκλειστικά εμένα) η ψυχιατροποίηση των δραστών, γνωστή θεωρία από-ενοχοποίησης των δραστών βιασμών, που φυσικά απέρριψε συλλήβδην το δικάσαν δικαστήριο. Η κ. Βιδάλη το ξαναφέρει ύπουλα και υπαινικτικά και επικυρώνει ότι κάθε φορά που ένας άντρας βιάζει ή δολοφονεί βίαια μια γυναίκα με αποτέλεσμα να γίνεται πρώτο θέμα στα ΜΜΕ, ο πιο συνήθης χαρακτηρισμός που θα ακουστεί είναι «ψυχασθενής», «ψυχικά διαταραγμένος» ή «ψυχοπαθής». Μόνο που η απόδοση τέτοιων εγκλημάτων στην ψυχική κατάσταση του δράστη συσκοτίζει τις ρίζες της έμφυλης βίας και εν τέλει καταλήγει να την κανονικοποιεί. Είναι σαν αυτοί που ερμηνεύουν τις γυναικοκτονίες και τους βιασμούς ως «ψυχική διαταραχή» να αδυνατούν να ενώσουν τις τελίτσες ανάμεσα στην κυρίαρχη ρητορική που παρουσιάζει τις γυναίκες με ένα συγκεκριμένο, υποτιμητικό κώδικα και την βία που έρχεται να τις τιμωρήσει.

Στην ουσία, αυτοί που επικαλούνται την ερμηνεία της ψυχικής διαταραχής παρουσιάζουν τα γεγονότα ως απόκλιση αντί ως την κυριαρχούσα αντίληψη, η οποία τίθεται σε εφαρμογή και έτσι αγνοούν το πραγματικό πρόβλημα, δηλαδή την μισογυνική νοοτροπία. Σε μια κοινωνία που παρουσιάζει τις γυναίκες ως σεξουαλικά αντικείμενα και κτήματα των ανδρών, οι βιασμοί και οι γυναικοκτονίες δεν είναι πράξεις «παράλογες». Αντιθέτως, ακολουθούν κυριολεκτικά αυτήν τη λογική. Η στάση τους απέναντι στις γυναίκες δεν εκδηλώθηκε αυθόρμητα και στιγμιαία ως

ένστικτο, αλλά έχει σφυρηλατηθεί μέσω μιας μακράς διαδικασίας κοινωνικοποίησης. Ταυτόχρονα, η αβασάνιστη επίκληση από την κ. Βιδάλη στην ψυχική υγεία των δραστών στιγματίζει τα άτομα με ψυχικές ασθένειες, τα οποία στατιστικά είναι πιθανότερο να υπάρξουν θύματα παρά θύτες βίας. Επιπροσθέτως, στιγματίζει τις ψυχικές νόσους και τις αναπηρίες, κάθε είδους, ως παράγοντες εγκλημάτων κατά της δήθεν αρμονικά δομημένης κοινωνίας, στρώνοντας έτσι το χαλί στο μισαναπηρισμό και σε νέα ρατσιστικά εγκλήματα.

Το στερεότυπο του «μανιακού δολοφόνου» που αρπάζει το αλυσοπρίνο και αρχίζει να σκοτώνει άσχετους δεν είναι παρά μία εξαίρεση. Στην πραγματικότητα οι γυναιοκτόνοι και οι βιαστές ξέρουν πολύ καλά τι κάνουν, δε βιάζουν και σκοτώνουν άγνωστες αλλά συνήθως γυναίκες πάνω στις οποίες η κοινωνία τους καλλιεργεί την αντίληψη ότι έχουν δικαιώματα - συζύγους, κόρες, γυναίκες που βγήκαν μαζί τους ραντεβού και άρα θεωρούν ότι τους χρωστάνε σεξ - ή γυναίκες που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες και άρα κανείς δεν θα ασχοληθεί πραγματικά μαζί τους.

ε) Η κ. Βιδάλη μάλλον επιθυμεί έναν χλιαρό εισαγγελικό λόγο που αφήνει έκθετα και χωρίς προστασία τα θύματα βιασμού. Που δεν σπάει το άβατο της αγίας οικογένειας καθώς και την επίδειξη μιας στρεβλωμένης «αλληλεγγύης» μεταξύ αυτής. Που δεν αναδεικνύει τον πραγματικό χαρακτήρα της εγκληματικής δράσης σε μία, δυστυχώς ακόμα και σήμερα, βαθιά συντηρητική κοινωνία που υποτιμά, εξευτελίζει και συχνά μεταχειρίζεται την γυναίκα ως υποδεέστερο άνθρωπο. Λυπάμαι, όλο και περισσότεροι εισαγγελικοί λειτουργοί επιτελούν τον ρόλο τους ως φυσικοί υπερασπιστές όχι μόνο της διασαλευθείσας έννομης τάξης αλλά και των θυμάτων που αδικούνται, βιάζονται και δολοφονούνται με τέτοιο τρόπο. Ας το συνηθίσει!

6. Η συντάξασα φαίνεται να ταυτίζεται απολύτως με την πρωτόγνωρη σε εν εξελίξει δίκη και παντελώς αντιθεσμική παρέμβαση του πολιτικού που ομίλησε περί «*λαϊκής απογευματινής*». Η ωμή αυτή πολιτική παρέμβαση στην ανεξαρτησία της ελληνικής δικαιοσύνης δεν την ενόχλησε καθόλου και ουδείς λόγος γίνεται για τη Συνταγματικά κατοχυρωμένη διάκριση των Λειτουργιών. Διότι, κατά τη γνώμη της ο εισαγγελέας πρέπει να ομιλεί ως νομικός αλγόριθμος και όχι να θέτει ένα λιθαράκι για να προχωρήσει ένα βήμα μπροστά ο νομικός πολιτισμός της χώρας προκειμένου να μπορέσει μια ημέρα να αντιμετωπίσει ουσιαστικά τα ζητήματα της έμφυλης βίας.

Το ζήτημα είναι βαθιά κοινωνικό και ως τέτοιο πρέπει να αντιμετωπιστεί, διαφορετικά η κοινωνική ειρήνη δεν θα έρθει και σίγουρα δεν την εμποδίζει η δική μου πρόταση, όπως ανερυθρίαστα υποστηρίζει η κ. Βιδάλη. Όντως, με την κ. Βιδάλη μας χωρίζει ένα χάος ιδεολογικό, νομικό, αισθητικό και, κυρίως, συμπεριληπτικής πρόσληψης της πραγματικότητας. Η όψιμη ταύτιση αυτή καταδεικνύει ότι, προφανώς, δεν την ενδιαφέρει η ενδελεχής έρευνα, αξιολόγηση και ανάδειξη όλων των διαστάσεων του ομαδικού βιασμού και της ανθρωποκτονίας στη Ρόδο, ώστε να μην κατεδαφίζεται η πλαισίωση που επιλέγει ο συστημικός λόγος για παρόμοια εγκλήματα προκειμένου να εκπαιδευτεί η κοινή γνώμη στον κοινωνικό αυτοματισμό και την επιλεκτική μνήμη ή το μάταιον της αντίστασης προς κάθε εξουσία. Τους έπιασαν, τους δίκασαν, θα τους φυλακίσουν, δεν υπάρχει λόγος να ταυτίζεστε, γιατί θα προκληθεί ανασφάλεια δικαίου και λαϊκισμός ισχυρίζεται η κ. Βιδάλη προσπερνώντας το γεγονός ότι η ανασφάλεια δικαίου δεν συνιστά συχνά μελλοντικό κίνδυνο αλλά υφιστάμενη πραγματικότητα. Δεν μπορεί να υπάρξει κοινωνική και νομική πρόοδος στη χώρα και πουθενά στον κόσμο όσο υπάρχει λογοδοσία πολλαπλών ταχυτήτων. Έχουμε διανύσει δυο δεκαετίες στον 21ο αιώνα και η προστασία των αδυνάμων, η ισότητα των φύλων, η έμπρακτη κατάργηση πάσης φύσεως διακρίσεων παραμένουν ζητούμενα. Και η τωρινή περίοδος των αποκαλύψεων των σεξουαλικών εγκλημάτων μάς το υπενθυμίζει δραματικά.

Εν μέσω πανδημίας αυξήθηκε τρομακτικά η έμφυλη βία. Η τεχνοκρατική εξουσία εμφανίζεται με περίσσειμα προσωπικής γνώμης για να εκλαμβάνει τη συλλογική κραυγή υπεράσπισης του κράτους δικαίου ως «λαϊκή απογευματινή» και ως ποινικό λαϊκισμό. Διότι με την αλήθεια ταυτίστηκε η Δικαιοσύνη, ως άλλωστε όφειλε, και όχι με κάποιο κοινό περί δικαίου αίσθημα.

Εν κατακλείδι, όπως προείπα, μας χωρίζει άβυσσος με τη συντάξασα το άρθρο στο πώς οραματιζόμαστε εγώ και οι συνάδελφοί μου τον ρόλο μας ως εισαγγελείς στη σύγχρονη κοινωνία, που πλήττεται από διακρίσεις πάσης φύσεως. Και αφήστε τον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας δεν φταίει αυτός. Και ο κόσμος, όντως, γκρεμίζεται από τις ανισότητες, την αδικία και τη μη απόδοση ουσιαστικού δικαίου. Κι εμείς μετριόμαστε. Όμως, ευτυχώς, δεν λογοδοτούμε σε εσάς. Εσείς όμως, λογοδοτείτε στους φοιτητές σας και χιλιάδες μάτια μελλοντικών συναδέλφων σας σάς κοιτούν. Ελπίζω να φανείτε αντάξια, γιατί τόσο εσείς όσο και εγώ από αυτούς θα κριθούμε, τις μελλοντικές γενιές και από την Ιστορία.

*****

Επειδή, κατά το **άρθρο 57 ΑΚ**, όποιος προσβάλλεται παράνομα στην προσωπικότητά του έχει το δικαίωμα να απαιτήσει να αρθεί η προσβολή και να μην επαναληφθεί στο μέλλον, ενώ το άρθρο 59 ΑΚ, θεσπίζει δικαίωμα χρηματικής ικανοποίησης της ηθικής βλάβης του προσβληθέντος. Προστατεύεται έτσι με τα παραπάνω άρθρα η προσωπικότητα και κατ' επέκταση η αξία του ανθρώπου ως ατομικό δικαίωμα κατοχυρωμένο από το **άρθρο 2 παρ. 1 του Συντάγματος** (ΑΠ 1735/2009, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ).

Επειδή, η παράνομη προσβολή της προσωπικότητας δημιουργείται και από ποινικά κολάσιμη πράξη, όπως συμβαίνει όταν το άτομο προσβάλλεται στην τιμή και στην υπόληψή του με εξυβριστικές εκδηλώσεις ή με ισχυρισμούς δυσφημιστικούς ή πολύ περισσότερο συκοφαντικούς κατά την έννοια των άρθρων 361-363 ΠΚ, που μπορεί να περιέχονται και σε δημοσίευμα εφημερίδας, αφού η κατοχυρωμένη με το άρθρο 14 παρ. 1, 2 του Συντάγματος ελευθεροτυπία υπόκειται στους περιορισμούς του νόμου, με τους οποίους επιδιώκεται όχι η παρεμπόδιση της ελευθεροτυπίας, αλλά η προστασία των ατόμων από την καταχρηστική άσκηση της (άρθρο 25 παρ. 3 του Συντάγματος) (ΑΠ 265/2015, ΠΠρΑθ 61/2016 ΝΟΜΟΣ).

Επειδή, κατά το **άρθρο μόνο παρ. 1 του Ν 1178/1981 «περί αστικής ευθύνης του τύπου και άλλων τινών διατάξεων»**, όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 2243/1994, ο ιδιοκτήτης κάθε εντύπου υποχρεούται σε πλήρη αποζημίωση για την παράνομη περιουσιακή ζημία, καθώς και σε χρηματική ικανοποίηση για την ηθική βλάβη που προξενήθηκαν υπαίτια με δημοσίευμα, το οποίο θίγει την τιμή ή την υπόληψη κάθε ατόμου, έστω και αν η κατά το άρθρο 914 ΑΚ υπαιτιότητα, η κατά το άρθρο 919 ΑΚ πρόθεση και η κατά το άρθρο 920 ΑΚ γνώση ή υπαίτια άγνοια συντρέχουν στο συντάκτη του δημοσιεύματος ή αν ο τελευταίος είναι άγνωστος, στον εκδότη ή στο διευθυντή σύνταξης του εντύπου.

Επειδή, κατά την παράγραφο 5 του ίδιου άρθρου, όπως είχε αντικατασταθεί με το άρθρο 4 § 13 Ν. 2328/1995 (ΦΕΚ τ. Α' 159) και αντικαταστάθηκε εκ νέου με το

άρθρο 37 § 2 Ν. 4356/2015 (ΦΕΚ τ. Α΄ 181/24.12.2015), με έναρξη ισχύος από τη δημοσίευσή της την 24.12.2015 (ΦΕΚ τ. Α΄ 181/24.12.2015), **ο αδικηθείς, πριν ασκήσει αγωγή για την προσβολή, που υπέστη, υποχρεούται να καλέσει με έγγραφη, εξώδικη πρόσκλησή του τον ιδιοκτήτη του εντύπου ή, όταν αυτός είναι άγνωστος, τον εκδότη ή το διευθυντή σύνταξής του, να αποκαταστήσει την προσβολή με την καταχώριση σε αυτό κειμένου, που του υποδεικνύει.**

Επειδή, οι προαναφερόμενες διατάξεις εφαρμόζονται αναλόγως και επί προσβολών της προσωπικότητας οι οποίες συντελούνται στο διαδίκτυο (Internet), μέσω ηλεκτρονικών ιστοσελίδων ή άλλων ιστοτόπων (όπως blogs) που λειτουργούν ως διεθνές μέσο διακίνησης πληροφοριών, δεδομένου ότι για τις προσβολές αυτές δεν υπάρχει ιδιαίτερο θεσμικό πλαίσιο και η αντιμετώπισή τους δεν μπορεί να γίνει παρά μόνο με την αναλογική εφαρμογή της ήδη υπάρχουσας νομοθεσίας για τις προσβολές της προσωπικότητας μέσω του έντυπου (εφημερίδες, περιοδικά) ή του ηλεκτρονικού (τηλεόραση, ραδιόφωνο) τύπου, αφού και η διαδικτυακή πληροφόρηση δε διαφέρει ως προς τα ουσιαστικά στοιχεία της από εκείνη που παρέχεται από τον ηλεκτρονικό τύπο, ιδίως δε ως προς τα ιδιαίτερα εκείνα χαρακτηριστικά της που οδήγησαν το νομοθέτη στην καθιέρωση ειδικής διαδικασίας για την εκδίκαση των διαφορών που ανακύπτουν από τη λειτουργία τους, ήτοι την εμβέλεια δράσης του, που μάλιστα στο διαδίκτυο είναι παγκόσμια, και συνακόλουθα του αριθμού των αποδεκτών όσων δια αυτού διαδίδονται, που μεγεθύνει την προβολή εκείνου που θίγεται από την διάδοση συκοφαντικών, δυσφημιστικών ή εξυβριστικών ισχυρισμών (ΕφΔωδ 220/2013, ΕφΔωδ 36/2011 ΝΟΜΟΣ, ΕφΠειρ 680/2009 ΤΝΠ Ισοκράτης, ΕφΑθ 8962/2006 ΝΟΜΟΣ).

Επειδή, το **άρθρο 14 παρ 5 του Συντάγματος** αναφέρει τα εξής: «*Καθένας ο οποίος θίγεται από ανακριβές δημοσίευμα ή εκπομπή έχει δικαίωμα απάντησης, το δε μέσο ενημέρωσης έχει αντιστοίχως υποχρέωση πλήρους και άμεσης επανόρθωσης. Καθένας ο οποίος θίγεται από υβριστικό ή δυσφημιστικό δημοσίευμα ή εκπομπή έχει, επίσης, δικαίωμα απάντησης, το δε μέσο ενημέρωσης έχει υποχρέωση άμεσης δημοσίευσης ή μετάδοσης της απάντησης. Νόμος ορίζει τον τρόπο με τον οποίο ασκείται το δικαίωμα απάντησης και διασφαλίζεται η πλήρης και άμεση επανόρθωση ή δημοσίευση και μετάδοση της απάντησης.*».

Επειδή, το νέο αναθεωρημένο Σύνταγμα εισάγει ρητά το ατομικό δικαίωμα καθενός που θίγεται από ανακριβές δημοσίευμα ή εκπομπή να απαντήσει (δικαίωμα απάντησης) και την αντίστοιχη συνταγματική υποχρέωση του μέσου ενημέρωσης να προβεί σε πλήρη και άμεση επανόρθωση. Το ίδιο ατομικό δικαίωμα και η ίδια συνταγματική υποχρέωση προβλέπεται (εδάφιο β') και για κάθε υβριστικό ή δυσφημιστικό δημοσίευμα ή εκπομπή. Στην περίπτωση αυτή στο δικαίωμα απάντησης αντιστοιχεί η υποχρέωση δημοσίευσης ή μετάδοσης της απάντησης και όχι επανόρθωσης, γιατί στην ουσία δεν τίθεται θέμα ανακρίβειας αλλά προσβολής της προσωπικότητας μέσω της τιμής που αποτελεί ειδικότερη έκφασή της «και στην περίπτωση όμως αυτή η δημοσίευση ή η μετάδοση της απάντησης πρέπει να είναι άμεση και ανάλογη προς την έκταση ή την ένταση του δημοσιεύματος ή της εκπομπής και ιδίως του τρόπου δημοσίευσης ή του χρόνου και του τρόπου μετάδοσης».

Επειδή, η υποχρέωση επανόρθωσης δια του τύπου συνδέεται άρρηκτα με το **καθήκον της αλήθειας** καθώς πηγάζει από αυτό. Όπως προκύπτει με σαφήνεια από τη διάταξη του άρθρου 14 παρ 5 ο συντακτικός νομοθέτης καθιερώνει την αρχή της αλήθειας ως αντικειμενικό κανόνα δικαίου από τον οποίο απορρέει το καθήκον της αλήθειας του τύπου καθώς και σχετική ευθύνη σε περίπτωση ανακριβών ή υβριστικών δημοσιευμάτων. Το καθήκον της αλήθειας – το οποίο συνίσταται στην τήρηση της καλής πίστης ως προς την ακρίβεια της είδησης και την επίδειξη της απαιτούμενης επιμέλειας – επιβάλλει τον έλεγχο της αλήθειας των πληροφοριών πριν από τη δημοσίευσή τους. Δε σημαίνει όμως πάντοτε ότι «οι ισχυρισμοί είναι αντικειμενικά ακριβείς και ανταποκρίνονται στην αντικειμενική αλήθεια», γιατί καθήκον του τύπου είναι η υποκειμενική αλήθεια. Ο τύπος οφείλει, λοιπόν, να αποφεύγει τις διαστρεβλώσεις και τις παραποιήσεις των γεγονότων με το να τα παρουσιάζει εσφαλμένα ή ελλιπώς. Φήμες, εικασίες και ανεξακρίβωτες πληροφορίες δε θα πρέπει να παρουσιάζονται στον αναγνώστη ως αληθή και πραγματικά γεγονότα γιατί τον παραπλανούν δίνοντάς του μια εσφαλμένη εικόνα της πραγματικότητας.

Επειδή, το καθήκον της αλήθειας (που αποτελεί το θεμέλιο της υποχρέωσης επανόρθωσης) απορρέει επίσης από τις διατάξεις:

1) αρ 2 παρ 1 Σ που αναφέρεται στην ανθρώπινη αξία η οποία είναι η θεμελιώδης και καταστατική αρχή τη έννομης τάξης.

2) α) αρ 920 ΑΚ που αναφέρεται στην ευθύνη αυτού που υποστηρίζει ή διαδίδει αναληθείς ειδήσεις που εκθέτουν σε κίνδυνο την πίστη, το επάγγελμα ή το μέλλον άλλου, β) αρ 57 και 59 ΑΚ περί προστασίας της προσωπικότητας, γ) αρ 281 ΑΚ που αναφέρεται στην καταχρηστική άσκηση του δικαιώματος, δ) αρ 914 ΑΚ περί αδιοπρακτικής ευθύνης, αρ 919 ΑΚ που αναφέρεται στην εκ προθέσεως προσβολή των χρηστών ηθών και αρ. 932 ΑΚ (ικανοποίηση της ηθικής βλάβης).

3) άρθρο 363 ΠΚ: «αν στην περίπτωση του άρθρου 362 το γεγονός είναι ψευδές και ο υπαίτιος γνώριζε ότι αυτό είναι ψευδές τιμωρείται...»

Επειδή, το καθήκον της αλήθειας που δεσμεύει τον τύπο δεν περιορίζει την ελευθερία του γιατί σε αυτή δεν περιλαμβάνεται η ελευθερία παραποίησης της αλήθειας αλλά η ελευθερία της αντικειμενικής παρουσίασης των γεγονότων.

Επειδή, οι «συναλλακτικές υποχρεώσεις του τύπου» και ειδικότερα το καθήκον του σεβασμού της προσωπικότητας και το καθήκον της αλήθειας επιβάλλουν να προηγηθεί (του δημοσιεύματος) ο έλεγχος της αλήθειας των πληροφοριών και των ειδήσεων, ώστε το περιεχόμενο να συμπίπτει με την πραγματικότητα.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

και με ρητή επιφύλαξη παντός δικαιώματός μου

ΣΑΣ ΚΑΛΩ ΟΠΩΣ

Προς αποκατάσταση της αλήθειας, της βλάβης και της προσβολής, την οποία προκαλέσατε εις εμέ, δημοσιεύσετε στην ιστοσελίδα σας «www.theartofcrime.gr», την παρούσα επιστολή – απάντηση εν συνόλω, εντός πέντε (5) ημερών από τη λήψη της παρούσας.

Αθήνα, 24.02.2021

Η Εξωδίκως Δηλούσα

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΑ ΔΟΓΚΑ